

Dictamen 1/2009

Vista la proposta del document “*Reglament regulador de l’ús social de les instal·lacions dels centres públics dependents del Consorci d’Educació de Barcelona*” lliurat pel Consorci d’Educació de Barcelona al Consell Escolar Municipal de Barcelona per efectuar el tràmit de consulta, la Comissió Permanent, reunida el 26 de novembre de 2009 feta la consulta als Consells Escolars Municipals de Districte i amb l’estudi previ de la Comissió de Serveis Educatius i relació Escola-Territori, en compliment de la normativa, ha aprovat per quinze vots a favor, un vot en contra i una abstenció, aquest DICTAMEN.

Antecedents i marc normatiu

La Comissió Permanent del CEMB del 25 de març de 1998 va aprovar el “ *Dictamen a la proposta de reglament sobre l’ús social de les instal·lacions escolars presentada per l’IMEB*”, proposta que posteriorment va ser aprovada pel Consell Plenari de l’Ajuntament de Barcelona del 19 de juny de 1998. El “*Reglament regulador de l’ús social dels edificis i instal·lacions dels centres dels centres públics d’educació infantil i primària i dels centres municipals d’ensenyament*” ha estat l’instrument normatiu que ha permès potenciar i regular l’ús del patrimoni municipal escolar i establir vincles escola-territori per part dels districtes fins avui.

La Comissió Permanent del CEMB del 5 de novembre de 2001, amb motiu de la publicació del “*Decret 218/2001, de 24 de juliol, pel qual es regula l’ús social dels edificis dels centres docents públics*” del Departament d’Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, va aprovar una declaració en la qual reclamava el reconeixement de l’especificitat de Barcelona i de la futura gestió per part del Consorci d’Educació dels centres públics de la ciutat. En aquest sentit, demanava en un futur una nova regulació per part del Consorci d’Educació sobre l’ús social dels centres d’acord amb la realitat de la ciutat i del nou marc organitzatiu de l’educació a Barcelona.

L'assumpció de les competències previstes a la Carta Municipal (Llei 22/1998, de 30 de desembre) per part del Consorci d'Educació de Barcelona (constituït pel Decret 84/2002, de 5 de febrer) pel que fa a la gestió dels centres públics des de 1 de gener de 2009, fa més necessària l'actualització normativa i reguladora de l'ús social dels centres docents públics de la ciutat.

La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació preveu en el seu contingut i en el desplegament una major autonomia dels centres i el reforçament de la gestió per part dels equips directius, elements que incideixen de manera directa en el paper del centre i en el marc dels procediments de regulació de l'ús social.

Consideracions generals

La proposta del Consorci d'Educació d'establir un Reglament d'ús social dels centres educatius de Barcelona permet afrontar aquesta activitat segons el nou model de gestió dels centres públics de la ciutat i d'acord amb les competències delegades en el Consorci d'Educació pel que fa a conservació, manteniment i vigilància a més de les pròpies d'Administració Educativa. Aquesta era una realitat no prevista en el vigent Decret 218/2001 que desconeixia la realitat específica de la ciutat de Barcelona i l'experiència pràctica i normativa municipal sobre el tema (Reglament municipal de l'ús social).

La proposta avança en el concepte d'autonomia de centre i unifica el procediment dels centres de diferents nivells educatius (escoles, instituts, centres de formació d'adults,...) i titularitat (centres municipals i centres del Departament).

L'acció educativa del territori és avui una realitat i s'expressa tant en àmbits generals com el Projecte Educatiu de Ciutat, en la filosofia de Barcelona com a ciutat educadora com en l'activitat més propera als centres educatius de les diferents associacions (lleure, esports, culturals...) d'àmbit de barri. A més, una part important de l'oferta d'activitats de lleure i de vacances -"Temps de barri, temps educatiu compartit", Casals d'Estiu, etc- és dirigida i homologada pels Districtes i està vinculada a l'ús de les instal·lacions escolars.

El paper clau que han fet i fan els Districtes en la coordinació de les activitats, en l'equilibri de l'oferta i en la mediació entre entitats i en la relació escola-territori és reconeguda amb la seva incorporació com a part en la signatura del convenis en les activitats continuades en les que intervé.

Compartir amb el territori la decisió de l'autorització d'ús social de les instal·lacions dels centres docents sobretot en les activitats d'ús continuat permet introduir elements com ara el criteri d'equilibri i la distribució territorial de les demandes, redistribuir la pressió sobre els centres, la prevenció de problemes veïnals i coordinar les necessitats associatives en benefici d'una bona relació escola-territori, el treball en xarxa en els barris i la complementarietat de l'activitat associativa i de les instal·lacions escolars.

Així mateix, compartir l'autorització amb el territori permet vetllar per l'efectivitat del dret a l'exercici de l'ús social i l'equilibri de les demandes entre els centres.

En aquest sentit es valora positivament la creació d'una instància de mediació en l'àmbit del Districte abans del procediment d'alçada davant el Consorci d'Educació i de l'exercici d'aquesta funció per part de la comissió de seguiment i avaluació en el marc del Consell Escolar Municipal de Districte.

Consideracions a l'articulat

3.- Ús propi i ús social

Es considera convenient fer esment explícit a les activitats complementàries i extraescolars organitzades per les AMPA que tindrien la consideració d'ús propi al ser incloses en el pla anual de centre.

4.- Activitats d'ús social

Ampliar l'apartat b) i incloure com a requisit que les activitats realitzades en l'ús social no poden entrar en competència ni conflicte en les condicions amb les activitats que es desenvolupen per part del centre incloses en el pla anual

5.- Prioritats d'ús

Amb l'objectiu de garantir la presència de les activitats del territori d'una manera equilibrada i coordinada, es proposa en aquest apartat fer esment explícit a les activitats organitzades pels Districtes Municipals, tant si són de gestió directa com indirecta.

9.- Autorització d'ús

En relació als usos puntuals, es creu que la responsabilitat de l'aprovació de l'activitat puntual també ha de ser del consell escolar i en el seu defecte (si hi ha poc temps pel tràmit d'aprovació) ha de ser de la comissió permanent del CE.

Incloure la col·laboració entre els centres d'un mateix barri entre la pràctica de l'ús social.

Es considera convenient una major definició del que s'entén per ús puntual i ús continuat.

En referència a les assegurances, les entitats usuàries podran ser requerides a aportar informació complementària per verificar que compleixin els requisits exigits pel present reglament i les actualitzacions que marqui la normativa vigent.

12.- Preu d'ús

Per evitar un tractament dispar de l'ús social segons els centres, el Consorci d'Educació hauria de fixar un barem orientatiu de preus d'ús segons la tipologia dels espais (sala d'actes, instal·lacions esportives, aules...).

Les contraprestacions no econòmiques per l'ús social haurien de constar en la memòria anual.

Es considera que un cop fet el pagament del cost de les despeses directes que implica l'ús social, bàsicament els consums, el pagament de quantitats a l'escola pot provocar una desnivell d'ingressos entre els centres segons el grau d'equipament i disponibilitat d'instal·lacions. Caldria introduir criteris de compensació per a aquells centres que no poden cedir instal·lacions per a l'ús social.

Degut a experiències negatives viscudes per algun centre educatiu, es considera convenient que es faci constar allà on sigui adient que “el conveni signat no comporta cap relació laboral de les persones físiques o jurídiques amb el centre educatiu signant o el Consorci d'Educació de Barcelona”.

Consideracions al text

Preàmbul

Primer paràgraf del preàmbul, substituir “ ciutadans” per ciutadania.

10.- Obligacions dels usuaris i usuàries

Substituir la referència a l'article 8 b) per la referència a l'article 9 c) – pòlissa d'assegurances.

14.- Seguiment i avaluació

Incloure en el text de composició de la comissió de seguiment “ En aquesta comissió hi haurà, *com a mínim*, una representació del...”

Recomanacions

Amb l'objectiu de poder exercir les funcions de mediació, seguiment i avaluació previstes en el present reglament per part de les comissions corresponents dels CEMD i del CEMB, es recomana al Consorci d'Educació preveure els recursos i circuits informatius adients per fer efectives aquestes competències.

L'ús social de les instal·lacions escolars és positiu i afavoreix les relacions dels centres amb les entitats i institucions de caràcter educatiu i social que treballen en el territori. En ocasions aquest ús social comporta un ús intensiu de les instal·lacions escolars que pateixen un desgast considerable. Es considera que el Consorci d'Educació hauria de tenir en compte aquest ús intensiu a l'hora de planificar les accions de manteniment dels espais que tenen una sobre utilització per tal d'evitar el deteriorament dels mateixos.

Preveure l'adaptació del present reglament als previsibles canvis normatius amb motiu del desplegament de la Llei d'Educació de Catalunya, especialment els que afecten a l'autonomia dels centres públics i a la regulació del Servei d'Educació de Catalunya pel que fa tant a centres públics com privats concertats.

Preveure un suport jurídic als directors/directores per part del Consorci d'Educació quan aquests ho requereixin i l'elaboració de diversos models de formularis que facilitin tant als centres com als usuaris els procediments.

Barcelona, 26 de novembre de 2009